

METODICKÉ USMERNENIE
č. 1/2011
SLOVENSKEHO FILMOVÉHO ÚSTAVU
pre posudzovanie audiovizuálnej hodnoty

Slovenský filmový ústav (ďalej len „SFÚ“) v súlade s § 23, § 24 ods. 1 písm. p) a § 25 a podľa § 25 ods. 2 písm. a) zákona č. 343/2007 Z. z. o podmienkach evidencie, verejného šírenia a uchovávanía audiovizuálnych diel, multimedialných diel a zvukových záznamov umeleckých výkonov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (audiovizuálny zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) vydáva toto metodické usmernenie.

Základné ustanovenia

Článok 1

Metodickým usmernením (ďalej len „usmernenie“) sa bližšie určujú kritériá audiovizuálnej hodnoty a postup pri posudzovaní audiovizuálnej hodnoty slovenských audiovizuálnych diel, zvukových záznamov a zvukovo-obrazových záznamov podľa § 32 ods. 3 zákona.

Článok 2

- (1) Audiovizuálna hodnota je súhrn významných historických, spoločenských, krajinných, umeleckých, vedeckých alebo technických hodnôt.
- (2) Audiovizuálnu hodnotu audiovizuálnych diel, zvukovo-obrazových záznamov a zvukových záznamov podľa § 32 ods. 3 zákona posudzuje SFÚ.
- (3) Poradným orgánom SFÚ na účely posudzovania audiovizuálnej hodnoty je Odborná komisia pre audiovizuálne dedičstvo (ďalej len „komisia“), ktorú zriaďuje generálny riaditeľ SFÚ.

Článok 3

- (1) Usmernenie sa vzťahuje na zákonného depozitára podľa § 33 zákona a na dobrovoľného depozitára podľa § 35 zákona.
- (2) Usmernenie sa vzťahuje na posudzovanie nasledovných objektov:
 - a) slovenské audiovizuálne dielo, ktoré je spravodajským, publicistickým alebo zábavným programom,
 - b) slovenský zvukový záznam umeleckého výkonu, ktorý je spravodajským, publicistickým alebo zábavným programom,
 - c) ďalší zvukový záznam alebo zvukovo-obrazový záznam, okrem tých záznamov, ktoré sú uvedené v § 32 ods. 2 zákona.
- (3) Usmernenie je určené aj pre osobu, ktorá nie je zákonným depozitárom podľa § 33 zákona ani dobrovoľným depozitárom podľa § 35 zákona, ak má v dispozícii objekt podľa odseku 2 písm. c) a chce posúdiť jeho audiovizuálnu hodnotu.
- (4) Ak sa v súlade s týmto usmernením prisúdi audiovizuálna hodnota (pozitívny nález hodnotového testu) objektu podľa odseku 2, takýto objekt je audiovizuáliou podľa § 32 zákona, tvorí súčasť fondu audiovizuálneho dedičstva a na nakladanie s ním a jeho ochranu sa vzťahujú povinnosti podľa zákona.

Článok 4 Kritériá audiovizuálnej hodnoty

- (1) Predmetom skúmania pri posudzovaní audiovizuálnej hodnoty príslušného objektu je
 - a) obsah takéhoto zvukového záznamu, zvukovo-obrazového záznamu alebo slovenského audiovizuálneho diela,
 - b) technické a umelecké vyhotovenie takéhoto zvukového záznamu, zvukovo-obrazového záznamu alebo slovenského audiovizuálneho diela vrátane použitia špecifickej techniky, postupu alebo spracovania pri jeho výrobe,
 - c) nosič, na ktorom je takýto zvukový záznam, zvukovo-obrazový záznam alebo slovenské audiovizuálne dielo zaznamenané.

- (2) Posúdenie audiovizuálnej hodnoty príslušného objektu sa realizuje spravidla vykonaním hodnotového testu objektu; za ten sa považuje posúdenie kritérií audiovizuálnej hodnoty každého predmetu skúmania podľa odseku 1. Vzor hodnotového testu je prílohou č. 2 tohto usmernenia.

- (3) Kritériá audiovizuálnej hodnoty zohľadňujú mieru historických, spoločenských, krajinných, umeleckých, vedeckých alebo technických hodnôt významných pre spoločnosť, vzťahujúcich sa k posudzovaným objektom.

- (4) Pri hodnotovom teste sa posudzuje zastúpenie hodnôt podľa odseku 3 z pohľadu týchto všeobecných kritérií:
 - a) výnimočnosť alebo jedinečnosť,
 - b) autenticita alebo súvzťažnosť s prostredím (reprezentatívnosť),
 - c) kvantitatívne alebo kvalitatívne zastúpenie jednotlivých hodnôt a ich relevantnosť vo vzťahu k fondu audiovizuálneho dedičstva.

- 5) Pri hodnotovom teste sa pri posudzovaní berú do úvahy nasledovné špecifické kritériá:
 - a) obsah posudzovaného objektu z pohľadu
 - i. historickej hodnoty; za pozitívny nález audiovizuálnej hodnoty sa považuje spracovanie témy, použitie zvukových, obrazových alebo zvukovo-obrazových informácií v kontexte historického významu, najmä zobrazená alebo inak podaná ucelená informácia alebo fragment o významnej historickej udalosti, osobnosti z histórie vrátane osobného života, významných historických súvislostiach, vyhlásenej kultúrnej pamiatke, archeologickom náleze, archeologickom nálezisku, urbanizácii alebo vysídľovaní,
 - ii. spoločenskej hodnoty; za pozitívny nález audiovizuálnej hodnoty sa považuje spracovanie témy, použitie ucelených zvukových, obrazových alebo zvukovo-obrazových informácií (vrátane fragmentu) o významnej slovenskej osobnosti alebo významnej slovenskej udalosti, najmä o mimoriadnych udalostiach, nepriaznivých poveternostných udalostiach, ktoré možno prirovnať k prírodnej katastrofe, prírodných katastrofách, voľbách do orgánov verejnej moci, o verejných činiteľoch, významných spoločenských udalostiach, najmä významných kultúrnych podujatiach, národných a medzinárodných konferenciách, sympóziách, seminároch, oslavách štátnych sviatkov a historických udalostiach, štátnych pohreboch, významných športových udalostiach a pod., ako aj významné, výročné alebo prelomové programy vysielateľa alebo výrobcu záznamu,
 - iii. krajinskej hodnoty; za pozitívny nález audiovizuálnej hodnoty sa považuje spracovanie témy, použitie ucelených zvukových, obrazových alebo zvukovo-obrazových informácií (vrátane fragmentu) popisujúcich historicky alebo súčasne krajinu - územie Slovenskej republiky, najmä chránené územia, mestá, historicky významné miesta, ekosystémy, unikátne prírodné javy, faunu alebo flóru,
 - iv. vedeckej hodnoty; za pozitívny nález audiovizuálnej hodnoty sa považuje najmä spracovanie témy, použitie zvukových, obrazových alebo zvukovo-obrazových informácií alebo fragmentu o významných osobnostiach vedy, výskumu a inovácií vrátane informácií o objavoch a vynálezoch, ucelené informácie o výsledkoch vedecko-výskumnej činnosti vrátane patentov,

výrobných zariadení a postupov, ako aj o remeslách, remeselných alebo umeleckých postupoch a medicínskych operáciách, za pozitívny nález audiovizuálnej hodnoty sa považuje aj skutočnosť, ak záznam vyrobila osoba, ktorá je významnou osobou histórie alebo audiovizuálnej tvorby,

- b) tvorba a výroba posudzovaného objektu z pohľadu historickej hodnoty, umeleckej hodnoty, vedeckej hodnoty alebo technickej hodnoty, najmä výrobné praktiky, postupy a techniky, ako aj metódy a spôsoby nahrávania, nakrúcania, strihu, animácie, postprodukcie, dabingu, pričom za pozitívny nález audiovizuálnej hodnoty v hodnotovom teste sa považuje použitie výnimočných praktík, postupov, techník, spôsobov a metód,
- c) nosič posudzovaného objektu z pohľadu technickej hodnoty alebo historickej hodnoty, a to použitie typu nosiča, pričom za pozitívny nález audiovizuálnej hodnoty v hodnotovom teste sa považuje najmä použitie celuloidu (polyesterový film, triacetátový film, nitrátový film, vrátane príslušných nosičov ich zvukových stôp) a použitie iného neštandardného alebo výnimočného nosiča vo výrobnej praxi, najmä s ohľadom na rok výroby alebo prepisu posudzovaného objektu.

Článok 5

Postup pri posudzovaní audiovizuálnej hodnoty

- (1) Audiovizuálna hodnota audiovizuálnych diel, zvukovo-obrazových záznamov a zvukových záznamov podľa § 32 ods. 3 zákona sa posudzuje hodnotovým testom v trojúrovňovom postupe; formulár hodnotového testu tvorí prílohu č. 1 tohto usmernenia.
- (2) Na prvej úrovni audiovizuálne dielo, zvukovo-obrazový záznam a zvukový záznam podľa § 32 ods. 3 zákona posudzuje zákonný depozitár podľa § 33 ods. 1 písm. a) zákona alebo dobrovoľný depozitár podľa § 35 zákona, u ktorého je deponované toto dielo alebo záznam, alebo osoba, ktorá nie je zákonným depozitárom podľa § 33 zákona ani dobrovoľným depozitárom podľa § 35 zákona; posudzovanie audiovizuálnej hodnoty sa uskutoční posúdením kritérií audiovizuálnej hodnoty podľa tohto usmernenia vyplnením hodnotového testu. V prípade, že audiovizuálnu hodnotu posudzuje osoba, ktorá nie je zákonným depozitárom podľa § 33 zákona ani dobrovoľným depozitárom podľa § 35 zákona, po vyplnení hodnotového testu pri pozitívnom i negatívnom výsledku, zašle zákonnému depozitárovi vyplnený hodnotový test na verifikovanie správnosti jeho vyplnenia.
- (3) Posudzovanie audiovizuálnej hodnoty na druhej úrovni sa uskutoční, ak
 - a) zákonný depozitár podľa § 33 ods. 1 písm. a) zákona alebo dobrovoľný depozitár podľa § 35 zákona požiada SFÚ o verifikačné posúdenie audiovizuálnej hodnoty audiovizuálneho diela, zvukovo-obrazového záznamu a zvukového záznamu podľa § 32 ods. 3 zákona, alebo
 - b) v rámci výkonu dohľadu nad dodržiavaním zákona SFÚ nad činnosťou zákonného depozitára podľa § 33 ods. 1 písm. a) zákona alebo dobrovoľného depozitára podľa § 35 zákona, alebo
 - c) ide o posúdenie audiovizuálnej hodnoty audiovizuálneho diela, zvukovo-obrazového záznamu a zvukového záznamu podľa § 32 ods. 3 zákona, ktoré je deponované u SFÚ,
 - d) ide o posúdenie audiovizuálnej hodnoty audiovizuálneho diela, zvukovo-obrazového záznamu a zvukového záznamu podľa § 32 ods. 3, ak sú v dispozícii osoby, ktorá nie je zákonným depozitárom podľa § 33 zákona alebo dobrovoľným depozitárom podľa § 35 zákona a SFÚ bude požiadaný o ich uchovávanie alebo o posúdenie ich audiovizuálnej hodnoty, vrátane pozostalosti alebo odúmrti,
 - e) z vlastnej iniciatívy SFÚ;Posudzovanie audiovizuálnej hodnoty sa v týchto prípadoch uskutoční posúdením kritérií audiovizuálnej hodnoty podľa tohto usmernenia vyplnením hodnotového testu poverenou osobou SFÚ.

- (4) Posudzovanie audiovizuálnej hodnoty na tretej úrovni sa uskutoční, ak
- a) poverená osoba SFÚ odstúpi komisii posúdenie audiovizuálnej hodnoty audiovizuálneho diela, zvukovo-obrazového záznamu alebo zvukového záznamu podľa § 32 ods. 3 zákona, ktoré je deponované u zákonného depozitára podľa § 33 zákona alebo u dobrovoľného depozitára podľa § 35 zákona, alebo
 - b) zákonný depozitár podľa § 33 ods. 1 písm. a) zákona alebo dobrovoľný depozitár podľa § 35 zákona v rámci výkonu dohľadu nad dodržiavaním zákona bude namietat' pozitívny alebo iný výsledok hodnotového testu, ktorý uskutočnila poverená osoba SFÚ;
- Posudzovanie audiovizuálnej hodnoty sa uskutoční posúdením kritérií audiovizuálnej hodnoty podľa tohto usmernenia vyplnením hodnotového testu komisiou ako poradným orgánom generálneho riaditeľa SFÚ. Konečné rozhodnutie prijíma generálny riaditeľ SFÚ, ktorého nezaväzuje rozhodnutie komisie.
- (5) Ak posudzuje audiovizuálnu hodnotu zákonný depozitár podľa § 33 zákona alebo dobrovoľný depozitár podľa § 35 zákona, môže audiovizuálnemu dielu, zvukovo-obrazovému záznamu alebo zvukovému záznamu podľa § 32 ods. 3 zákona, ktorý je uňho deponovaný, prisúdiť audiovizuálnu hodnotu aj bez vyplnenia hodnotového testu; skutočnosť, že audiovizuálne dielo, zvukovo-obrazový záznam alebo zvukový záznam podľa § 32 ods. 3 zákona je audiovizuáliou vyznačí v príslušnej evidencii, katalógu, registri alebo databáze.
- (6) Komisia môže odporučiť generálnemu riaditeľovi SFÚ v rámci posudzovania audiovizuálnej hodnoty použitie
- a) navrhutej metodológie výberového procesu audiovizuálií pre zákonného depozitára podľa § 33 zákona alebo dobrovoľného depozitára podľa § 35 zákona,
 - b) existujúcej metodológie posudzovania audiovizuálnej hodnoty medzinárodnej organizácie alebo zahraničného depozitára audiovizuálnych diel, zvukových záznamov, alebo zvukovo-obrazových záznamov,
 - c) zásad archivovania, prípadne metodológie posudzovania audiovizuálnej hodnoty prijaté zákonným depozitárom podľa § 33 ods. 1 písm. a) zákona,
 - d) zoznamu významných spoločenských udalostí, ktoré zakladajú pozitívny nález audiovizuálnej hodnoty v hodnotovom teste,
 - e) zoznamu postupov, techník a metód, ktoré považuje za jedinečné z hľadiska vývoja, vyhotovenia a zaznamenania filmu alebo hudby, ktoré zakladajú pozitívny nález audiovizuálnej hodnoty v hodnotovom teste,
 - f) zoznamu nosičov, ktoré považuje za výnimočné a ktoré zakladajú pozitívny nález audiovizuálnej hodnoty v hodnotovom teste;
- Dokumenty schválené generálnym riaditeľom SFÚ, ktorými SFÚ metodicky usmerňuje katalogizáciu, ochranu a obnovu fondu audiovizuálneho dedičstva, SFÚ zverejní na webovom sídle SFÚ.
- (7) Pokiaľ zákonný depozitár podľa § 33 zákona alebo dobrovoľný depozitár podľa § 35 zákona nepostupoval podľa odseku 5, uchováva informácie o výsledku posúdenia audiovizuálnej hodnoty, a to v elektronickej forme alebo listinnej forme.

Článok 6

Prechodné ustanovenia

- (1) Podľa tohto usmernenia sa posudzuje audiovizuálna hodnota audiovizuálnych diel, zvukovo-obrazových záznamov a zvukových záznamov podľa § 32 ods. 3 zákona, ktoré budú deponované u zákonného depozitára podľa § 33 zákona alebo u dobrovoľného depozitára podľa § 35 zákona po nadobudnutí účinnosti tohto usmernenia.

- (2) Audiovizuálnu hodnotu audiovizuálnych diel, zvukovo-obrazových záznamov a zvukových záznamov podľa § 32 ods. 3 zákona, ktoré boli deponované u zákonného depozitára podľa § 33 zákona alebo u dobrovoľného depozitára podľa § 35 zákona pred nadobudnutím účinnosti tohto usmernenia, posúdi zákonný depozitár podľa § 33 zákona alebo dobrovoľný depozitár podľa § 35 zákona priebežne, najneskôr do 31. 12. 2015; ustanovenia Článkov 4 a 5 sa použijú primerane.

Článok 7
Platnosť a účinnosť usmernenia

- (1) Usmernenie nadobúda platnosť dňom jeho schválenia generálnym riaditeľom SFÚ.
(2) Usmernenie nadobúda účinnosť 1. júla 2011.

V Bratislave 24. júna 2011
č.p. 1960/2011/OGR

SLOVENSKÝ FILMOVÝ ÚSTAV
Grösslingová 32
811 09 BRATISLAVA
1

Mgr. art. Peter Dubecký
generálny riaditeľ SFÚ

HODNOTOVÝ TEST

pre posudzovanie audiovizuálnej hodnoty slovenských audiovizuálnych diel, zvukových záznamov
a zvukovo-obrazových záznamov podľa § 32 ods. 3 audiovizuálneho zákona

Objekt posúdenia (názov alebo popis záznamu):			
☐	slovenské audiovizuálne dielo, ktoré je spravodajským, publicistickým alebo zábavným programom		
☐	slovenský zvukový záznam umeleckého výkonu, ktorý je spravodajským, publicistickým alebo zábavným programom		
☐	ďalší zvukový záznam alebo zvukovo-obrazový záznam, okrem tých záznamov, ktoré sú uvedené v § 32 ods. 2 audiovizuálneho zákona		
Objekt je	☐ originálny záznam	☐ rozmnoženina (kópia) originálneho záznamu	☐ nie je známe
Objekt sa už úplne alebo sčasti	☐ uchováva	☐ neuchováva	
Predmet posúdenia (posudzovanie objektu podľa stanovených kritérií):			
	obsah objektu:	stručné zdôvodnenie:	
☐	podľa zoznamu prijatého SFÚ		
☐	podľa špecifických kritérií uvedených v Článku 4 ods. 5 písm. a) usmernenia		
☐	objekt vyrobený významnou osobnosťou		
☐	iné prisúdenie audiovizuálnej hodnoty		
tvorba a výroba objektu:			
☐	podľa zoznamu prijatého SFÚ		
☐	podľa špecifických kritérií uvedených v Článku 4 ods. 5 písm. b) usmernenia		
☐	iné prisúdenie audiovizuálnej hodnoty		
nosič objektu			
☐	celuloid		
☐	podľa zoznamu prijatého SFÚ		
☐	iné prisúdenie audiovizuálnej hodnoty		
Poznámka:			
Pozitívny nález	☐ ÁNO	☐ NIE	
Stanovisko generálneho riaditeľa SFÚ	☐ súhlasím	☐ nesúhlasím	podpis GR SFÚ:
Miesto:	Dátum:	Vyplnil:	

HODNOTOVÝ TEST (VZOR)

pre posudzovanie audiovizuálnej hodnoty slovenských audiovizuálnych diel, zvukových záznamov
a zvukovo-obrazových záznamov podľa § 32 ods. 3 audiovizuálneho zákona

Objekt posúdenia (názov alebo popis záznamu): Atmosféra Vianoc – Bratislava, Hlavné námestie, 1995		
☒	slovenské audiovizuálne dielo, ktoré je spravodajským, publicistickým alebo zábavným programom	
☐	slovenský zvukový záznam umeleckého výkonu, ktorý je spravodajským, publicistickým alebo zábavným programom	
☐	ďalší zvukový záznam alebo zvukovo-obrazový záznam, okrem tých záznamov, ktoré sú uvedené v § 32 ods. 2 audiovizuálneho zákona	
Objekt je	☒ originálny záznam	☐ rozmnoženina (kópia) originálneho záznamu
		☐ nie je známe
Objekt sa už úplne alebo sčasti	☐ uchováva	☒ neuchováva
Predmet posúdenia (posudzovanie objektu podľa stanovených kritérií):		
	obsah objektu:	stručné zdôvodnenie:
☐	podľa zoznamu prijatého SFÚ	
☒	podľa špecifických kritérií uvedených v Článku 4 ods. 5 písm. a) usmernenia	spoločenská hodnota
☐	objekt vyrobený významnou osobnosťou	
☐	iné prisúdenie audiovizuálnej hodnoty	
tvorba a výroba objektu:		
☐	podľa zoznamu prijatého SFÚ	
☐	podľa špecifických kritérií uvedených v Článku 4 ods. 5 písm. b) usmernenia	
☐	iné prisúdenie audiovizuálnej hodnoty	
nosič objektu		
☐	celuloid	
☐	podľa zoznamu prijatého SFÚ	
☐	iné prisúdenie audiovizuálnej hodnoty	
Poznámka:		
Pozitívny nález	☒ ÁNO	☐ NIE
Stanovisko generálneho riaditeľa SFÚ	☒ súhlasím	☐ nesúhlasím
Miesto: Bratislava	Dátum: 5. 7. 2011	Vyplnil: Ján Malý